

SDĚLENÍ**Ministerstva zahraničních věcí**

Ministerstvo zahraničních věcí sděluje, že dne 25. června 1969 byla v Ženevě přijata Úmluva č. 129 o inspekci práce v zemědělství, 1969.

S Úmluvou vyslovil souhlas Parlament České republiky a prezident republiky ji ratifikoval. Ratifikační listina České republiky byla uložena u Generálního ředitele Mezinárodního úřadu práce, depozitáře Úmluvy, dne 16. března 2011.

Při ratifikaci Úmluvy č. 129 bylo učiněno prohlášení, že na základě článku 5 Úmluvy stanoví Česká republika, že inspekce práce v zemědělství zahrnuje také následující kategorie osob pracujících v zemědělských podnicích:

1. nájemci, kteří nezaměstnávají externí pracovní sílu, zemědělstí pachtýři a podobné skupiny zemědělských pracovníků,
2. osoby, které se podílejí na společném hospodářském podniku, jako například členové družstva,
3. rodinní příslušníci provozovatele podniku, tak jak je stanoveno vnitrostátními právními předpisy.

Úmluva vstoupila v platnost na základě svého článku 29 odstavce 2 dne 19. ledna 1972. Pro Českou republiku vstupuje v platnost podle odstavce 3 téhož článku dne 16. března 2012.

Anglické znění Úmluvy a její překlad do českého jazyka se vyhláší současně.

PŘEKLAD**Úmluva č. 129 o inspekci práce v zemědělství, 1969**

Generální konference Mezinárodní organizace práce, svolaná Správní radou Mezinárodního úřadu práce do Ženevy, kde se dne 4. června 1969 sešla na svém padesátém třetím zasedání, dbajíc podmínek již existujících mezinárodních pracovních úmluv v oblasti inspekce práce, jako například Úmluva o inspekci práce, 1947, která se vztahuje na průmysl a obchod, a Úmluva o plantážnictví, 1958, která se vztahuje na omezené skupiny zemědělských podniků, majíc na zřeteli, že mezinárodní standardy upravující inspekci práce v zemědělství jsou všeobecně potřebné, jsouc rozhodnuta přijmout některé návrhy týkající se inspekce práce v zemědělství, které jsou čtvrtým bodem jednacího pořadu zasedání,

jsouc odhodlána, že tyto návrhy budou mít formu mezinárodní úmluvy,
přijímá dne 25. června 1969 tuto úmluvu, která bude označována jako Úmluva o inspekci práce (v zemědělství), 1969:

Článek 1

1. Pojem zemědělský podnik použitý v této úmluvě znamená podnik a části podniku zabývající se obděláváním půdy, chovem zvířat včetně živočišné výroby a chovatelství, lesnictvím, zahradnictvím, prvovýrobou zemědělských produktů provozovatelem hospodářství nebo jinou formou zemědělské činnosti.

2. Pokud je to nezbytné, určí příslušný úřad po projednání s nejrepresentativnějšími organizacemi zaměstnavatelů a dotčených pracovníků, pokud existují, hranici oddělující zemědělství od průmyslu a obchodu, a to takovým způsobem, který zaručí, že žádný zemědělský podnik nebude vyloučen z národní soustavy inspekce práce.

3. Je-li sporné, zda jde o podnik nebo část podniku, na které se vztahuje tato úmluva, rozhodne příslušný orgán.

Článek 2

Pojem právní předpisy použitý v této úmluvě zahrnuje nejen zákony a jiné předpisy, ale i rozhodčí nálezy a kolektivní smlouvy, kterým byla propůjčena moc zákona a jejichž provádění podléhá inspektorům práce.

Článek 3

Každý členský stát Mezinárodní organizace práce, který je vázán touto úmluvou, musí udržovat soustavu inspekce práce v zemědělství.

Článek 4

Soustava inspekce práce v zemědělství se musí vztahovat na všechny zemědělské podniky, ve kterých pracují zaměstnanci nebo učni, bez ohledu na způsob, jakým jsou odměňováni, a na druh, formu nebo dobu trvání pracovní smlouvy.

Článek 5

1. Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, se může v prohlášení připojeném k ratifikaci zavázat, že inspekce práce v zemědělství zahrne také jednu nebo více těchto kategorií osob pracujících v zemědělských podnicích:

- a) nájemci, kteří nezaměstnávají externí pracovní sílu, zemědělští pachtýři a podobné skupiny zemědělských pracovníků,
- b) osoby, které se podílejí na společném hospodářském podniku, jako například členové družstva,

c) rodinní příslušníci provozovatele podniku, tak jak je stanoveno vnitrostátními právními předpisy.

2. Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, může Generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce následně předat prohlášení, ve kterém se zavazuje zahrnout jednu nebo více kategorií osob uvedených v předešlém odstavci, a které zatím nejsou zahrnuty na základě předešlého prohlášení.

3. Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, uvede ve svých zprávách podle článku 22 Ustavy Mezinárodní organizace práce, v jakém rozsahu naplnil nebo navrhuje naplnit ustanovení této úmluvy ve vztahu ke kategoriím osob uvedených v odstavci 1 tohoto článku, a které nejsou zahrnuty na základě prohlášení.

Článek 6

1. Soustava inspekce práce v zemědělství musí:

- a) zajistit provádění právních předpisů o pracovních podmínkách a ochraně pracovníků při práci, jako jsou předpisy vztahující se k pracovní době, odměňování, týdennímu odpočinku a dovolené, bezpečnosti, zdraví a sociální péči, zaměstnávání žen, dětí a mladistvých osob a jiných s tím souvisejících otázek, pokud jsou prováděním těchto ustanovení pověřeni inspektoři práce,
- b) poskytovat zaměstnavatelům a pracovníkům odborné informace a poradenství, jak neúčinněji naplňovat právní předpisy,
- c) oznamovat příslušnému úřadu nedostatky nebo zneužití, které nejsou zvláště upraveny stávajícími právními předpisy, a předkládat jim návrhy k zlepšení právní úpravy.

2. Vnitrostátní právní předpisy mohou pověřit inspektory práce v zemědělství poradními nebo kontrolními funkcemi při provádění právních předpisů týkajících se životních podmínek pracovníků a jejich rodin.

3. Jakékoliv jiné povinnosti, jimiž mohou být inspektoři práce v zemědělství pověřeni, nesmějí bránit účinnému vykonávání jejich základních povinností nebo být na újmu jejich pravomoci a nestrannosti, které jsou pro inspektory nezbytné ve vztazích k zaměstnavatelům a pracovníkům.

Článek 7

1. Pokud je to slučitelné s administrativní praxí členského státu, musí být inspekce práce v zemědělství postavena pod dohled a kontrolu ústředního úřadu.

2. V případě federativního státu může pojem ústřední úřad znamenat buď úřad na federální úrovni, nebo úřad na úrovni některého státu federace.

3. Inspekce práce v zemědělství může být vykonávána například:

- a) jediným orgánem inspekce práce s působností pro všechna odvětví hospodářské činnosti,
- b) jediným orgánem inspekce práce, který zavede vnitřní provozní specializaci vhodným školením inspektorů, kteří budou pověřeni svými činnostmi v zemědělství,
- c) jediným orgánem inspekce práce, který zavede vnitřní provozní specializaci vytvořením odborně kvalifikovaného úřadu, jehož pracovníci budou vykonávat svou činnost v zemědělství, nebo
- d) speciálním úřadem inspekce práce v zemědělství, jehož činnost bude dozorována ústředním úřadem, kterému byly svěřeny stejné pravomoci i v jiných oblastech inspekce práce, jako je průmysl, doprava a obchod.

Článek 8

1. Personál inspekce práce v zemědělství se skládá ze státních úředníků, jejichž postavení a služební podmínky jim zaručí stálost zaměstnání a nezávislost na změnách vlády a nežádoucích vnějších vlivech.
2. Členské státy mohou do své soustavy inspekce práce v zemědělství zahrnout činitele nebo zástupce profesních organizací, jejichž činnost by doplňovala činnost personálu veřejné inspekce, pokud je to v souladu s vnitrostátními právními předpisy nebo praxí. Těmto osobám musí být zaručena stálost jejich postavení a nezávislost na nežádoucích vnějších vlivech.

Článek 9

1. Inspektoři práce v zemědělství musí být přijímáni do zaměstnání pouze na základě své kvalifikace pro vykonávání svých úkolů a za podmínek, které mohou vnitrostátní právní předpisy stanovit pro přijímání do státní správy.
2. Příslušný úřad určí prostředky k ověřování této kvalifikace.
3. Inspektorům práce v zemědělství se dostane řádného výcviku k výkonu jejich úkolů a zároveň budou přijata opatření, která jim zajistí další vhodný výcvik během trvání jejich pracovního poměru.

Článek 10

Muži i ženy jsou stejně způsobilí k tomu, aby vykonávali funkci pracovníka inspekce práce; je-li toho třeba, mohou být inspektorům a inspektorkám uloženy speciální úkoly.

Článek 11

Každý členský stát učiní potřebná opatření, aby zajistil spoluúčast na práci inspekce práce v zemědělství náležitě kvalifikovaným znalcům a odborníkům, kteří mohou pomoci řešit problémy vyžadující odborné znalosti, a to takovým způsobem, jenž se jeví jako nejvhodnější podle vnitrostátních podmínek.

Článek 12

1. Příslušný úřad musí učinit příslušná opatření k podpoře účinné spolupráce mezi inspekčními orgány v zemědělství a státními orgány a veřejnými nebo schválenými ústavy zabývajícími se podobnými činnostmi.
2. Pokud je to nezbytné, příslušný úřad může pověřit výkonem určitých inspekčních činností na regionální nebo místní úrovni a pomocné povahy buď jiné vhodné orgány státní správy, nebo veřejný ústav, anebo zapojit tyto orgány a ústavy do výkonu této

činnosti pod podmínkou, že tímto krokem nebudou porušeny zásady této úmluvy.

Článek 13

Příslušný úřad učiní příslušná opatření k podpoře spolupráce mezi úředníky inspektorátů práce v zemědělství a zaměstnavateli a zaměstnanci nebo jejich organizacemi.

Článek 14

Musí být provedena opatření, která zabezpečí dostatečný počet inspektorů práce v zemědělství k zajištění účinného vykonávání úkolů inspektorátu a která budou stanovena se zřetelem:

- a) na důležitost úkolů, které mají inspektoři vykonávat, především podle
 - i) počtu, povahy, velikosti a umístění zemědělských podniků podléhajících inspekci,
 - ii) počtu a skupin pracovníků zaměstnaných v těchto podnicích a
 - iii) počtu a složitosti právních předpisů, jejichž provádění má být zajištěno;
- b) na hmotné prostředky, které mají inspektoři k dispozici, a
- c) na praktické podmínky, za nichž musí být inspekční prohlídky vykonávány, tak aby byly účinné.

Článek 15

1. Příslušný úřad učiní potřebná opatření, aby vybavil inspektory práce v zemědělství:

- a) místními úřadovnyami rozmístěnými s ohledem na geografické rozmístění zemědělských podniků a dopravní spojení, a vhodně vybavenými v souladu s požadavky na výkon inspekce, a pokud je to možné, přístupnými všem zúčastněným osobám,
- b) dopravními prostředky nezbytnými pro výkon jejich povinností v případech, kdy neexistují vhodné prostředky veřejné dopravy.

2. Příslušný úřad učiní potřebná opatření k náhradě cestovních a souvisejících výdajů, které inspektorům práce v zemědělství vznikly a jsou nezbytné pro výkon jejich úkolů.

Článek 16

1. Řádně pověřeni inspektoři práce v zemědělství jsou oprávněni:

- a) vstupovat volně a bez předchozího oznámení v jakoukoliv denní nebo noční hodinu na jakékoliv pracoviště podléhající inspekci,
- b) ve dne vstupovat do jakýchkoliv prostor, o kterých se mohou oprávněně domnívat, že podléhají inspekci,
- c) vykonávat jakoukoliv prohlídku, zkoušku nebo vyšetřování, které mohou považovat za nezbytné k nabytí přesvědčení, že právní předpisy jsou přísně dodržovány, a zvláště:
 - i) beze svědků nebo za přítomnosti svědků se dotazovat zaměstnavatele, zaměstnanců podniku nebo jiných osob na cokoli, co se týká provádění právních předpisů,
 - ii) vyžadovat způsobem stanoveným vnitrostátními právními předpisy předložení knih, rejstříků nebo jiných dokumentů, jejichž vedení je předepsáno vnitrostátními právními předpisy vztahujícími se k pracovním podmínkám za účelem zjištění, zda jsou v souladu s právními předpisy, a opatřit si opisy nebo výpisy z takových dokumentů,
 - iii) pro účely rozborů odebírat nebo odnášet vzorky materiálů a látek, které jsou používány nebo s nimiž se pracuje, za předpokladu, že zaměstnavatel nebo jeho zástupce byl vyrozuměn o každém k takovému účelu odebraném nebo odneseném vzorku nebo látce.

2. Inspektoři práce nesmí při výkonu svého oprávnění podle písmene

a) a b) odstavce 1 tohoto článku vstupovat do soukromého obydlí provozovatele zemědělského podniku, ledaže by získali souhlas provozovatele nebo na základě zvláštního oprávnění vydaného příslušným úřadem.

3. Při výkonu inspekční prohlídky uvědomí inspektoři zaměstnavatele nebo jeho zástupce o své přítomnosti, ledaže by měli za to, že takové oznámení by mohlo být na škodu výkonu jejich úkolů.

Článek 17

Orgány inspekce práce v zemědělství se v případech a způsobem stanoveným příslušným úřadem podílejí na preventivních kontrolách nových zařízení, nových materiálů nebo látek a nových obslužných a výrobních postupů, které by mohly ohrozit zdraví nebo bezpečnost.

Článek 18

1. Inspektoři práce v zemědělství jsou oprávněni učinit opatření k odstranění zjištěných závad zařízení, uspořádání a pracovních metod v zemědělských podnicích, včetně užívání nebezpečných materiálů a látek, u nichž se mohou oprávněně domnívat, že představují ohrožení zdraví a bezpečnosti pracovníků.

2. Za účelem umožnění přijmout tato opatření jsou inspektoři práce oprávněni při zachování práva na odvolání k soudním nebo správním orgánům podle vnitrostátních právních předpisů nařídit nebo dát nařídit:

- a) provedení změn na strojích, zařízeních, provozovných, nástrojích, vybavení nebo přístrojích, které mohou být nezbytné k zajištění souladu s právními předpisy k ochraně zdraví a bezpečnosti pracovníků, ve stanovené lhůtě, nebo
- b) okamžitě vykonatelná opatření, která mohou vést až k zastavení práce, v případě bezprostředního ohrožení zdraví a bezpečnosti pracovníků.

3. V případech, kdy není postup podle odstavce 2 v souladu se správní nebo soudní praxí členského státu, jsou inspektoři oprávněni obrátit se na příslušný úřad, aby vydal příkaz nebo dal podnět k okamžitě vykonatelnému opatření.

4. Závady zjištěné inspektorem práce při inspekční prohlídce podniku a nařízení, která učinil nebo učiní podle odstavce 2, nebo která hodlá učinit podle odstavce 3, musí být okamžitě oznámeny zaměstnavateli a zástupcům pracovníků.

Článek 19

1. Inspektoráty práce v zemědělství musí být informovány o pracovních úrazech a případech nemocí z povolání, k nimž dochází v zemědělském odvětví, v případech a způsobem uvedeným vnitrostátními právními předpisy.

2. Pokud je to možné, inspektoři práce se účastní místního vyšetřování příčin nejzávažnějších pracovních úrazů a nemocí z povolání, zejména pak těch, které postihnou značný počet pracovníků nebo mají smrtelné následky.

Článek 20

S výhradou výjimek, které mohou být stanoveny vnitrostátními právními předpisy, inspektoři práce v zemědělství musí:

- a) mít zakázanou jakoukoliv přímou nebo nepřímou účast v podnicích, které podléhají jejich dohledu,
- b) být vázáni pod hrozbou vhodných trestů nebo kárných opatření, a to i po skončení své služby, povinností mlčenlivosti o veškerých výrobních a obchodních tajemstvích nebo pracovních postupech, o kterých se dozvěděli během výkonu svých úkolů,
- c) považovat za zcela důvěrné zdroje stížností, z nichž se dozvěděli o závadě, nebezpečí v pracovních postupech a porušení právních předpisů, a nesmí sdělit zaměstnavateli nebo jeho zástupci, že k inspekční prohlídce došlo na základě obdržené stížnosti.

Článek 21

Inspekční prohlídky v zemědělských podnicích se konají tak často a tak důkladně, jak je nezbytné k zabezpečení účinného provádění právních předpisů.

Článek 22

1. Osoby, které poruší úmyslně nebo z nedbalosti právní předpisy, jejichž provádění podléhá dohledu inspektorů práce v zemědělství, musí neprodleně a bez předchozího upozornění podléhat soudnímu řízení. Vnitrostátní právní předpisy mohou stanovit výjimky pro případy, kdy musí být předem upozorněno, že musí být učiněna nápravná nebo preventivní opatření.

2. Inspektoři práce mají pravomoc volné úvahy při rozhodování o udělení varování a rady místo zahájení nebo doporučení soudního řízení.

Článek 23

Jestliže inspektoři práce v zemědělství nejsou sami oprávněni zahájit řízení, mají právo přímo předkládat zprávy o porušení právních předpisů příslušnému úřadu, který je příslušný k zahájení takového řízení.

Článek 24

Vnitrostátní právní předpisy musí stanovit a účinně prosazovat přiměřené tresty za porušení právních předpisů, jejichž provádění podléhá dohledu inspektorů práce v zemědělství, a za maření výkonu úkolů inspektorů práce.

Článek 25

1. Inspektoři práce, případně místní úřadovny inspekce práce, jsou povinni předkládat ústřednímu úřadu inspekce práce periodické zprávy o výsledcích své inspekční činnosti v zemědělství.

2. Ústřední úřad může čas od času stanovit, jakým způsobem budou tyto zprávy vypracovány a jakými tématy se budou zabývat. Zprávy musí být podávány tak často, jak může být stanoveno ústředním úřadem, ale v každém případě minimálně jednou ročně.

Článek 26

1. Ústřední orgán inspekce práce zveřejní všeobecnou výroční zprávu o činnosti inspekčních orgánů v zemědělství, a to buď jako samostatnou zprávu nebo jako součást své všeobecné výroční zprávy.
2. Tato výroční zpráva musí být zveřejněna v přiměřené lhůtě nepřesahující dvanáct měsíců od konce roku, ke kterému se vztahuje.
3. Stejnopisy výročních zpráv musí být předkládány Generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, a to v přiměřené lhůtě nepřesahující tři měsíce od jejich zveřejnění.

Článek 27

Výroční zpráva zveřejněná ústředním orgánem inspekce práce se musí týkat níže uvedených věcí a dalších věcí, pokud nad nimi přísluší dohled tomuto orgánu:

- a) právních předpisů, které se týkají činnosti inspekčních orgánů v zemědělství,
- b) personálního obsazení inspekčních orgánů v zemědělství,
- c) statistických údajů o zemědělských podnicích podléhajících inspekci a počtu pracovníků v nich zaměstnaných,
- d) statistických údajů o inspekčních prohlídkách,
- e) statistických údajů o zjištěných porušeních a uložených trestech,
- f) statistických údajů o pracovních úrazech a jejich příčinách,
- g) statistických údajů o nemocech z povolání a jejich příčinách.

Článek 28

Formální ratifikace této úmluvy musí být oznámeny Generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce k registraci.

Článek 29

1. Tato úmluva zavazuje toliko členské státy Mezinárodní organizace práce, jejichž ratifikace byla zaregistrována generálním ředitelem.
2. Úmluva nabude účinnosti dvanáct měsíců poté, kdy generální ředitel zaregistruje ratifikaci dvou členů.
3. Pro každý další členský stát tato úmluva nabude účinnosti dvanáct měsíců od data, kdy jeho ratifikace byla zaregistrována.

Článek 30

1. Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu, ji může vypovědět po uplynutí deseti let ode dne, kdy tato úmluva poprvé nabyla účinnosti, písemným sdělením Generálnímu řediteli Mezinárodního úřadu práce, který je zapíše. Výpověď nabude účinnosti jeden rok po dni, kdy byla zaregistrována.
2. Každý členský stát, který ratifikoval tuto úmluvu a který nepoužije práva ji vypovědět podle tohoto článku během roku následujícího po uplynutí období deseti let, jak je uvedeno v

předchozím odstavci, bude vázán touto úmluvou na další desetileté období a poté ji bude moci vypovědět vždy po uplynutí desetiletého období za podmínek uvedených v tomto článku.

Článek 31

1. Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce oznámí všem členským státům Mezinárodní organizace práce zápis všech ratifikací a výpovědí, které mu členské státy sdělí.
2. S oznámením o registraci druhé ratifikace, jež mu byla předána, upozorní generální ředitel členské státy na datum, kdy tato úmluva nabude účinnosti.

Článek 32

Generální ředitel Mezinárodního úřadu práce oznámí generálnímu tajemníkovi Spojených národů k zápisu podle článku 102 Charty Spojených národů úplné údaje o všech ratifikacích a výpovědích, které zaregistroval podle ustanovení předchozího článku.

Článek 33

Bude-li to považovat za nutné, může Správní rada Mezinárodního úřadu práce předložit Generální konferenci zprávu o provádění této úmluvy a přezkoumat, není-li vhodné předložit na pořad jednání Konference otázku její úplné nebo částečné revize.

Článek 34

1. Přijme-li Konference novou úmluvu revidující úplně nebo částečně tuto úmluvu a nestanoví-li nová úmluva jinak:

- a) ratifikace nové revidující úmluvy členským státem způsobí bez dalšího okamžitou výpověď této úmluvy, bez ohledu na ustanovení článku 30 této úmluvy, a to s výhradou, že nová revidující úmluva nabude účinnosti,
- b) od doby, kdy nová revidující úmluva nabude účinnosti, tato úmluva přestane být členským státům otevřena k ratifikaci.

2. Tato úmluva však zůstane ve své dosavadní formě a obsahu účinná pro ty členské státy, které ji ratifikovaly, ale které neratifikovaly novou revidující úmluvu.

Článek 35

Anglické a francouzské znění této úmluvy jsou stejně závazná.